

Op de Hoogte

Onafhankelijk huis aan huis gezinsblad voor Wagenborgen

Jaargang 35 week 18 nummer 18

Maandag 29 april 2024

De Kuutjebuuters als weer van ouds

“De Rivoalen” was de titel van de klucht die op vrijdag 19 april werd opgevoerd. In een goed gevulde zaal van Ons Centrum kon het publiek weer als vanouds genieten van de Kuutjebuutes.

Het stuk, geschreven door oud Wagenborger Foppe Kerbof, ging over hereboer en weduwnaar Kloas Geertsema. Deze beste man kon maar moeilijk zijn hormonen de baas, en hij was niet de enige. Zijn beste kameraad Joap Seepert had er ook last van. En laten ze nu beide een oogje op dezelfde vrouw hebben. En daarbij wordt, na het toedienen van een laxermiddel, hun vriendschap ook nog eens behoorlijk op de proef gesteld. Kortom, het juiste recept voor vele komische situaties!

Als dank voor weer een zeer vermakelijke avond was er een luid applaus voor de toneelspelers Evert en Nicolien Hamminga, Jos en Diana Grashuis, Mark Paapst en Grietje Bontsema. De regie was in handen van Harry Dijkema. Linda van der Molen was zowel souffleuze als grimeuse.

Koor Tutti Quanti zoekt nieuwe leden

Wij zijn Tutti Quanti, een gezellig en enthousiast koor, dat elke woensdagavond oefent in Oostwold onder deskundige leiding van Ellen Klopstra. We zingen een afwisselend, soms vrolijk en soms stemmig, maar altijd uitdagend repertoire. Van Bach tot Ola Gjeilo, via Purcell en Edgar Elgar.

Tutti Quanti betekent "met z'n allen" of ook wel "de hele bende van soortgelijken". Dat betekent voor ons, dat er ruimte is voor iedereen die van zingen houdt.

Op dit moment hebben we bijna 20 leden met de sopranen en de tenoren in ondertal... Lijkt zingen je fijn? Neem dan contact op en kom naar onze **open repetitie op 15 mei** om te luisteren of mee te doen. We kijken naar je uit! Vervoer hoeft geen probleem te zijn, want we hebben leden in Wagenborgen, Schaapbulten en 't Waar!

Contactpersoon: Diedy, diedy@live.nl, 06 39575798

Vrijwilligers Netwerk

06 21 95 02 34

Telefonisch bereikbaar
van maandag t/m vrijdag van 9:00u tot 12:00u
Voor uw hulpvragen aan de vrijwilligers of de
dorpsondersteuner.
Of voor als u graag vrijwilliger wil worden.

Boekenkluis

Wij zijn open op dinsdagmorgen en
zaterdagmorgen van 10.00 uur - 12.00 uur.
Kom gezellig langs voor een kopje koffie en om
een leuk boek uit te zoeken.
Daarnaast kunt u boeken inleveren vanaf het jaartal
2000 (geen encyclopedieën).

De Dorpstaxi

De dorpstaxi rijdt voor alle inwoners die in het dorp
ergens naar toe willen en even zonder eigen vervoer
zitten. Vooral ook voor ouderen, die het leuk vinden
om zomaar eens even rond te kijken in het dorp, op
plekjes waar ze zelf niet meer zo eenvoudig kunnen
komen. En voor nieuwe inwoners van ons dorp en
mensen die tijdens de rit even gezellig met één van
de chauffeurs willen praten! Maak een afspraak voor
een rit, (liefst enkele dagen tevoren) via de
dorpstelefoon van VNW: **tel. 06 21 95 02 34.**

Huisartsen weekenddienst

Buiten de aangegeven openingstijden van de
huisartsenpraktijk kunt u uitsluitend voor
spoedgevallen contact opnemen met de CDDG
(Centrale Dokters Dienst Groningen) bereikbaar via
telefoonnummer

0900-9229 (€ 0,10 p/min.)

Dit geldt maandag t/m vrijdag van 's avonds 17.00 uur
tot de volgende morgen 8.00 uur en gedurende het hele
weekend. Tevens geldt het voor feestdagen.

Ons Centrum

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: J. de Groot, 0596 542075 / 06 101 53 954

De Ontmoeting

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: Fam. Zandinga, 06 54 29 16 61

Zonder Jacob is alles anders.

Wij willen u hartelijk bedanken voor uw medeleven,
bemoedigende woorden en de vele kaarten die wij
hebben ontvangen na het overlijden van onze lieve
vader, schoonvader en zeer geliefde opa.

Jacob Hartenhof

Het was fijn te merken hoe geliefd hij was.

Aangezien het voor ons onmogelijk is u allen daarvoor
persoonlijk te bedanken, betuigen wij op deze wijze
onze oprechte dank voor de belangstelling die wij van u
mochten ontvangen.

Frouwina Hartenhof-Boneschansker †

Ronald en Johanna
Renate en Jorn
Marco en Esmée

Edwin en Annetta
Nick †
Laura en Jordy

Wagenborgen 25-04-2024

huisartsplus⁺
Medisch Centrum de Noord-Ooster

Apotheekhoudende Huisartsenpraktijk
Bethel 6, 9945 MB Wagenborgen
T: 0596 - 541535
www.medischcentrumdenoordooster.huisarts-plus.nl

Kerkdienst Gereformeerde Kerk

Zondag 5 mei

09:30 uur ds Meijer

De kerkdienst is te zien en te beluisteren via:
www.gk-wagenborgen.nl

Kerkdienst Eems Dollard Gemeente

Zondag 5 mei

09:30 uur ds Pol

Dienst in Wagenborgen

Uitvaartver. "De Laatste Eer"

Parklaan 8 Hoogezand Tel.: 0598 399036
Contactpersoon J. Kok tel 0596 541833

Buurtzorg
Telefoon: 06 53 64 36 14

Soldaat T.J. Halbert over de “Slag Stolderij – Wagenborgen” op 21 april 1945

Aan de Stolderijweg van Wagenborgen naar Siddeburen staat een monumentje ter nagedachtenis aan de 19 gesneuvelde Canadese militairen die hier op 21 april 1945 zijn gesneuveld bij de bevrijding van Wagenborgen. Ik kwam het verhaal van soldaat Halbert in mijn archief tegen. Hij was één van de Canadese bevrijders die bij de bevrijdingsoperatie in Wagenborgen met nog 8 anderen Canadese soldaten op de Stolderij door de Duitsers gevangen zijn genomen en naar Duitsland zijn afgevoerd. Hieronder het verhaal van soldaat T.J. Halbert.

Ik ben soldaat Halbert en ingedeeld bij de 17 Platoon van de D compagnie van de Can. Scottish Regiment. Ik was Brenn-schutter. Mijn bevelvoerder was majoor Tony Compton-Lundie uit Duncan BC. We hadden op 20 april 1945 op ruime afstand van Wagenborgen ons veilig ingegraven. Echter in de nacht werden we ruw wakker gemaakt en kregen orders dat we verder richting Wagenborgen moesten optrekken. Een deel van de versterking bleef achter. We naderden het dorp op geruime

afstand. Majoor Compton Lundie ging voorop. De rest volgde. We waren met minder dan 70 man. We zagen in de verte een wegversperring. Majoor Compton Lundie gebaarde ons dat we moesten stoppen en ons meer moesten verspreiden. Tegelijkertijd zag ik een Duitser soldaat op een klein heuveltje rechts van de weg, maar hij dook direct uit het zicht. Ik zou op hem hebben kunnen schieten, maar er werd in het Duits geschreeuwd en we kwamen direct onder Duits vuur van minstens één automatische machinegeweer en verschillende handwapens te liggen. De Duitsers lagen uiteraard in goed voorbereide posities. Gelukkig was het te donker om goed op ons te kunnen richten. Er werd niemand geraakt. Ik lag in een positie om terug te schieten, maar kon geen enkel doel zien.

Toen de majoor schreeuwde om ons snel terug te trekken volgde ik hem en we renden allemaal zo snel als we konden terug, sprongen over de weg en rende totdat we bij een grote schuur (boerderij van Geert Smid) kwamen waar we allemaal dekking zochten. De muren van de schuur boden ons de nodige bescherming, waarachter we veilig waren voor het geweervuur.

De ochtend van 21 april kwam vrij snel en daarmee ook weer veel geweervuur van de Duitsers. Later op de ochtend openden de Duitsers met kanonnen en geweervuur vanuit het dorp op ons. In de vroege middag, begonnen we met onze aanval richting het dorp. Maar de kanonnen knalden opnieuw en veroorzaken een sterke luchtstoten vlak over de weg. Toen het even rustig werd renden we naar buiten en sprongen we allemaal zo snel als mogelijk de greppel in en haastten ons om weg te komen van de luchtstoten. Ik herinner me die verdomde luchtstoten nog goed. Achteraf gezien was het duidelijk dat het kanon en geweervuur was om te voorkomen dat we gingen optrekken via de greppel aan de zuidzijde naast de weg.

Terwijl ik als een kleine rat de greppel in gleeed die zich aan een kat ontworstelde, zag ik dat er bloed stroomde uit de beide broekspijpen van een soldaat voor mij. Hij was een jaar of twee ouder dan ik. Ik kende zijn naam niet, maar hij was behoorlijk zwaar getroffen aan beide benen, dit was duidelijk te zien aan de hoeveelheid bloed dat langs zijn benen stroomde. In de greppel bleef hij maar rennen in een poging om aan nog meer schotwonden te ontkomen. Ik haalde hem in en tikte hem op zijn laars en schreeuwde dat hij was geraakt. Hij stopte, keek naar zijn voeten, schreeuwde godslasterlijk en keerde onmiddellijk terug, klauterde uit de greppel en rende als een gek weer terug naar de schuur. Na de oorlog ontmoette ik hem in Aldershot. Daar werkte hij in een keuken. Hij vertelde me dat hij aan de binnenkant van zijn beide dijen was geraakt en aan zijn beide armen. Dat wist ik niet, maar hij heeft het gelukkig overleefd.

Terug naar de greppel: We gingen voort in de greppel, met het hoofd naar beneden, voortdurend onder vuur van de vijand, gelukkig waren er geen luchtstoten meer. Ik passeerde nog een paar van onze jongens die gewond waren. Maar de meesten van onze groep kwam heelhuids aan tot aan de wegversperring. Daar hoorde ik een ‘Waps’ langs de weg brullen. Later kwam ik erachter dat de Waps was uitgerust met een vlammenwerper en van plan was om de wegversperring op blazen en in brand te steken zodat er geen Duitsers zich daarachter meer konden verschansen voordat we het zouden aanvallen. Maar de Duitsers hadden voor de wegversperring berm bommen geplaatst. De vlammenwerper raakte een berm bom en ontplofte en brandde uit. De chauffeur Emile Soens en zijn bijrijder overleefden het niet. We hebben nog geprobeerd om ook de wegversperring aan te vallen, maar we slaagden er niet eens in om uit de greppel te komen. Ik heb slechte herinneringen van wat daar is gebeurd, het was triest. We verloren die dag veel soldaten, en ik weet zeker dat er ook veel gewonden waren.

Uiteindelijk bleven wij nog met z'n negenen over, waaronder sergeant Dodd, de enige onderofficier. Sergeant Dodd zocht een uitweg en ging kruipend een zijgreppel in richting de Dellen. Hij bleef daar een aantal uren in het water liggen wachten tot het donker werd (doel was om de Duitsers in de rug aan te vallen). Helaas de Duitsers vonden ons en we werden gedwongen ons over te geven. Terwijl wij nog in de greppel lagen, begonnen de Duitsers artilleriegranaten af te vuren op de boerderij waarin veel gewonden lagen (waarschijnlijk vanaf Fiemel of Delfzijl). De boerderij kreeg een voltreffer. Later hoorden we dat er nog meer van onze jongens en officieren daar waren omgekomen door het artillerievuur, inclusief onze commandant majoor Tony Compton Lundie.

De Duitsers hebben ons per vrachtwagen naar de kust gebracht, een plaats die volgens mij Delfzijl heette, waar we in een binnenschip werden geladen en 's nachts naar Duitsland werden afgevoerd. Een van onze jongens, Les Butterick, een jongen van 19 jaar uit Vancouver, die zwaar gewond was geraakt, stierf die nacht op het schip.

Ik kan me de namen niet herinneren van alle anderen die die dag gevangen zijn genomen. Wel twee van hen, dit waren sergeant Dodd (die het bevel gaf ons over te geven) en mijn vriend uit Victoria, Bill Richardson. Later hoorden ik dat nieuwe compagnies de volgende dag waren ingezet. Zij wreekten het verlies van de Dog Company door de Duitsers te verslaan en Wagenborgen te bevrijden. Voor mij zijn de 19 Canadezen gesneuvelde soldaten de echte helden van Wagenborgen die op de "Stolderij" op de 21e april 1945 stierven.

Het was één van de laatste oorlogsacties van het Can. Scottish Regiment. Het totaal aan slachtoffers in Wagenborgen waren 27 doden en 41 gewonden. In 1958 ontving het Can. Scottish regiment 17 oorlogs onderscheidingen uit de Tweede Wereldoorlog, maar Wagenborgen behoorde daar niet toe. Dertig jaar later slaagde een voormalige commandant Jack Fawcett er alsnog in de fout te laten herstellen.

In 1985 planten de veteranen van het Can. Scottish Regiment een maple leaf ter herinnering aan hun gesneuvelde kameraden op de Stolderij.

In 2021 is er aanvullend door een aantal vrijwilligers uit het dorp een bermmonument geplaatst aan de Stolderijweg ter nagedachtenis aan de hier op 21 april 1945 omgekomen bevrijders die hun leven hebben gegeven voor onze vrijheid.

"At the going down of the sun and in the morning we will remember them"

Wagenborgen
Siep Bos

Van dit boekje, waarin de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de oorlogshandelingen in Wagenborgen zijn opgetekend, zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar.

De prijs bedraagt € 10,=

Te bestellen via tel 0596 541911
of via E mail opdehoogtel@hotmail.com

CV-ketel vervangen?

 Vaillant

 remeha

 NEFIT

 awb

 INTERGAS

Meer info:

 Bosma
Installatietechniek
Siddeburen

Hoofdweg 18 | Siddeburen | 0598-43 25 85

Tel: (0598) 43 03 70 Fax: (0598) 43 04 45

Opel ADAM 1.4

Hatchback
Handgeschakeld
Benzine

Kenteken H-641-KT
Km 59.783 km
Bouwjaar 2017

Oudeweg 124a
9628 CH Siddeburen

Ook voor onderhoud en APK keuring voor alle merken auto's bent u bij ons aan het juiste adres
www.autobedrijf-josvermue.nl

€ 10.950,=

HERINNERINGEN AAN TOEN.....

**Riek Nienhuis-Smid, geboren in 1936
te Wagenborgen:**

Mijn vader en de bevrijding

Riek: Ik was de oudste en na mij kwam nog een broer. Mijn ouders woonden op een boerderij hier in de Moushörn en hadden er een akkerbouwbedrijf met nog een paar koeien. Ook hadden ze onderduikers in huis. Waarvan er eentje zwaar gezocht werd door de Duitsers. Ze hebben hem hier niet gevonden maar toch helaas, tegen het eind van de oorlog is hij ergens anders opgepakt en gesneuveld. Mijn vader werd bij een huiszoeking naar onderduikers, door de Duitsers meegenomen voor nader onderzoek en verhoor. Eerst naar het beruchte Scholtenshuis aan de Grote markt in Groningen. Hier was het hoofdkantoor van de S.D (De Sicherheitsdienst) gevestigd met al zijn gruweldaden en martelingen. Daar het zo lang duurde voor vader weer terug kwam en het land toch ingezaaid moest worden is dhr. Jan Kugel, onze arbeider op het bedrijf, naar het Scholtenshuis in Groningen gereisd en heeft daar een gesprek met mijn vader gehad en een soort zaai- en werkschema opgesteld zodat het werk op de boerderij en op de landerijen door kon gaan. Later werd vader naar Amersfoort overgebracht en nog weer later naar het strafkamp van Vucht. Hier mochten de gevangenen pakjes van thuis ontvangen met o.a. etenswaren erin. Moeder bakte vaak cake's met daarin veel eieren voor zijn gezondheid. De buurvrouw adviseerde mn moeder minder eieren erin te doen omdat ze niets gewend waren en slecht voedsel kregen. Hij kon wel erg ziek worden van veel eieren.

Na 14 lange maanden kwam vader eindelijk weer thuis, ja met de Roland bus! Samen met dhr. Bosma, boer uit het Proostmeer, die ook was opgepakt op verdenking van het verstoppen van onderduikers in de zijn boerderij. Ik had me die dag verstopt onder de heg en wilde het eerst voorzichtig vanuit een veilig plekje overzien wie mijn vader wel was, ik herkende hem niet eens meer. Vader is tijdens de gevechten hier, nog uit de kelder gehaald. Hij moest helpen gevangen- en gewonde soldaten naar de boerderij van Alberdinus Zomerman brengen, (nu Snijder). Gelukkig was hij na een tijd weer terug bij ons in de kelder, moeder en wij blij natuurlijk. Ook onze burens, de fam. Musch zaten bij ons in de kelder. Waar ik nog wel eens aan denk is dat, toen we van de boerderij weg vluchtten naar Slochteren, ik over liggende soldaten heen moest stappen, die bij ons in de koegang lagen. Moeder zei: "stap er maar overheen, ze slapen". Maar in werkelijkheid waren het gesneuvelde- en dode soldaten.

En ook, hoe mijn moeder altijd naar het kippenhok ging en door een verbinding aldaar in de bijschuur kwam met eten, niet voor de kippen maar voor de daar verstopte onderduikers. Het leek dan alsof ze onze kippen ging voeren.

Ja er is toen in die nacht van de bevrijding veel gevochten hier in de Moushörn. Veel soldaten zijn daarbij gesneuveld en er brandden veel huizen en boerderijen af. Onze boerderij bleef gespaard, maar er was binnen wel veel kapot geschoten. De bijschuur raakt wel in brand en is afgebrand.

Na de bevrijding zijn we naar Wagenborgen, naar onze boerderij teruggekeerd.

Wat jammer is, dat vader ons, tenminste mij, weinig over zijn tijd in gevangenschap (14 maanden) heeft verteld. Die veertien maanden waren voor mijn moeder een hele lange-,zware en onzekere tijd.

**Marie Zeevaart-Starke, geboren in 1932
te Wagenborgen:**

Het vergeten breiwerkje

Marie : "In 1943 was er op een avond, zo tegen half acht, een enorme bom gevallen aan de Hoofdweg waarbij de Lagere Openbare School zwaar werd getroffen, meerdere huizen werden vernield, beschadigd en in brand zijn geraakt. Er was veel schade, met name glasschade. Gelukkig dat er geen school meer was op dat tijdstip en de kinderen al naar huis waren. Maar ik moest steeds denken aan m'n breiwerkje. Want de meisjes kregen ook handwerkles op school en ik had dat breiwerk vergeten mee naar huis te nemen en zo was dat in het vak van m'n schoolbank blijven liggen. Ik moest en zou dat breiwerkje daar weghalen want de juf en vooral meester Wijchel waren erg streng, ik was een beetje bang voor die meester. De volgende dag wist ik heel stiekem in de beschadigde school te komen en ja, daar lag mn breiwerkje, gelukkig nog onbeschadigd in het vak van mijn schoolbank.

Ook herinner ik me nog goed dat er een bom op de schoorsteen van onze overburen neerkwam. Er waren daar vier Lüneburgers (Duitsers) op een slaapkamertje, gestationeerd door de Duitsers. Ze zijn toen ergens anders in het dorp ondergebracht. We hadden ook een zelfgemaakte schuilkamer met balken en met planken afgebouwd en wat aarde daar bovenop. Op een dag, stapte er een uitgekokene koe op onze schuilkamer en ja die zakte er met de poten door, einde van de schuilkamer. We zijn toen in de kelder van onze boerderij gegaan. Ook kregen we inkwartiering van Duitse soldaten in een kamer van ons huis, je had het maar te accepteren.

HERINNERINGEN AAN TOEN.....

Kornelis Heethuis, geboren in 1935 te Wagenborgen:

Branekkels

Kornelis: “begun van oorlog, nee doar heb ‘k nait veul herinnerns meer aan. ’t Ainigste wat ik mie heug, was n roar en vrumd geluud van.. boemmm, en noa tiedje weer.. boemmmm, enzo ging dat ‘n tiedje deur. Ik zat dou in zandbak te speulen en vruig moeke wat dat wel veur n gek geluud was. Moeke zee dou dat de Hollandse soldoaten de bruggen in lucht luiten springen zodat de Duutsers nait bie ons kommen konden. As kind begriep je nog naait wat dat woordje ‘oorlog’ precies bedudde.

Wie woonden dou op Gaarst en ‘k waait nog wel dat wie mit pa en moeke en nog meer lu, in ‘n dreuge sloot wegkropen veur ‘t oorlogsgeweld. Ik kwam dou mit mien kont precies in branekkels terecht en raip en reerde om mien moeke. Moeke dee dou heur jas oet en legde dij over de branekkels en dou kon ‘k doar op liggen. Dat bin k nooit meer vergeten. Ook wur schoelkelder nog roakt deur twij granoaten, de eerste was n blindganger, zoas dat haaitte en de twijde kwam in n baalk van schoelkelder terecht, mien bruiertje haar ‘d er nog net n schraam van over kop en neus kregen.

As wie in schoelkelder zaten of lagen, din möggen manlu nog gern even boeten stoan te kwedel’n en te proaitjen. Moeke floitte as der n granoat aankwam gieren, en din vlogen dij mannen as baange hoazen ook in schoelkelder. Op t lest binnen wie nog oet dorp wegvluht naar Uterburen, dat tussen Noord-en Zuudbrouk ligt. Pa op fiets mit opoe achterop pakjedroager. Pa haar fiets aal dij tijd bezied stopt veur Duutsers. Wie hebben doar n’poar doage in n boerderij touhollen en sluipen doar in stroo.

Op Gaarst, zagen wie aal dij ellende van schoade en dode soldoaten bie pad en weg liggen. Ook twij kriegsgevangen Canadese soldoaten mit ‘n gewonde Canadees tussen zuk in. Stumper kon nog net n beetje strompeln. Dizze Canadezen mozzen onder bewoaking van ‘n gewoapende Duutse soldoat naar Duutse commandant in t dörp opbrogt worden. Gelukkig, oorlog luip op zien end en noa n poar doag gingen wie terug naar ons hoes op Gaarst in Woagenborgen, oorlog was öflopen. En wat wazzen wie bliede!

Nou bin’ k nog sikkom vergeten te vertellen dat Duutsers onder t marcheren voak mit ‘n kander zongen. Ik bin der der wel ais n haail end achteraan lopen, joa man dat zingen, dat von ‘k toch zo schier, ‘t is ook aaltied in mien gedachten bleven en dat wol ‘k hier toch nog groag even zeggen”.

Nabeschouwing

Met veel plezier heb ik deze persoonlijke verhaaltjes van hierboven genoemde mensen mogen vastleggen. Het zijn kleine pareltjes uit de geschiedenis van de oorlog in Wagenborgen geworden.

De vertellers hadden er een goed gevoel bij en och, ze raakten soms niet uitgepraat over wat ze gezien en beleefd hadden in die jaren van oorlog en bevrijdingsdagen. Toen nog kinderen, die vooral in het begin, maar weinig van de oorlog merkten en er ook vaak weinig van begrepen. Nu bejaard- en op hoge leeftijd, denken ze hier nog vaak aan terug. Het is een bijzondere periode in hun leven geweest wat veel indruk bij ze heeft nagelaten.

In bijna elk verhaal komt wel het het woordje: ‘kelder’ ter sprake. “De kelder”, dat was een veilige plek en schuilplaats waar men bij gevaar in weg kon kruipen en waarin men meende veilig te zijn, althans zo dacht men toen.

Op 5 mei 1945 was, na vijf lange, moeilijke en donkere jaren, de oorlog eindelijk voorbij en ging men vanuit het donker- en de duisternis van “de kelder”, naar het licht van De Overwinning en de Vrede...”**Victoria et Liberty**”.

Allen die hieraan hebben meegewerkt wil ik hartelijk dank zeggen voor de bereidheid, het vertrouwen en de openheid om mij dit alles te vertellen. En dat ik, Trijnie Brouwer-Pijper, het allemaal op mocht schrijven. Hiervoor mijn welgemeende dank! Wagenborgen, maart 2024.

Nieuwe expositie in de Steunhörn

Hoi, mijn naam is Patricia en ik mag de komende tijd iets van mijn glaswerk en schilderijen laten zien in de Steunhörn. Daar ben ik blij mee. Sinds ruim een jaar ben ik bezig met glasfusen. Dit is een techniek waarbij je vormen uit gekleurd glas laat samensmelten tot een vlak werkstuk. Daarna kun je het werk eventueel met een tweede stook vormen tot bijvoorbeeld een schaal.

Ik word zelf enorm blij van kleur en beweging en ik vind het glas dan ook een fascinerend materiaal. Dat komt door de levendige kleuren in het zonlicht, maar ook door de manier van werken. Glas geeft niet mee en toch kun je het in vloeiende lijnen laten breken door het te snijden. Alleen al het zien lukken van de glasbreuk is fantastisch! De 'scherven' leg je in je ontwerp (of zonder ontwerp zoals ik doe: je speelt ermee tot je het mooi vindt) en dan doet de glasoven zijn werk op 600 tot 900 graden. Je kunt plannen wat je wilt, maar je kunt niet helemaal voorspellen hoe het wordt: de oven heeft zijn eigen invloed.

Ook dat is mooi. Het is een beetje als met de tuin: je kunt planten en snoeien, maar het resultaat is niet van jouw hand alleen. Kortom, het werken met glas is een zoektocht, een ontmoeting, verwondering en een feest!

Er komen ook wat schilderijen in de Steunhörn te hangen. Dat vind ik wel een beetje een uitdaging, want ze zijn deels erg persoonlijk en een verwerking van de gevolgen van een fietsongeluk met hoofdletsel in 2012, vlak nadat ik in Wagenborgen neerstreek om samen te wonen met Erik. Woorden waren in de eerste tijd na het ongeluk moeilijk te vinden (een ramp voor een schooljuf en verhalenverteller!), schilderen hielp toen bij het vertellen over de veel te dunne grens tussen binnen- en buitenwereld en de heftigheid van indrukken.

Beweging en kleur en een zoektocht vol verwondering dus. Als ik in een doolhof loop, verlang ik niet naar een helikopterview, dan geniet ik van het moment. Veel plezier!

VV Wagenborger Boys verwelkomt 2 nieuwe bordssponsors

Fasola zonwering uit Slochteren en Amode schoenen uit Siddeburen

Fasola zonwering is een leverancier van Zipscreens en Rolluiken van het Duits merk HEROAL. Ze zijn gevestigd in de Hubo te Slochteren. Daar bieden ze nog meer zonweringsproducten aan.

Kom gerust eens langs!

Sport Fit

Familie Bronsweg 22
9945 PS Wagenborgen

Rinse Hiemstra
Sportmasseur

06-13857613

Oorlogsverhaal

Na het overlijden van mijn ouders, Roelf en Grietje Kloppenborg, hebben ik brieven gevonden uit twee oorlogsperiodes met name 1940 en 1944 waar thuis nooit over is gesproken.

Roelf was in 1940 dienstplichtig soldaat en was gelegerd in de Rabenhaupt kazerne in de stad. Er was toen al een verdedigingslinie geformeerd langs de oostgrens van het land namelijk de O-lijn vanwege de oorlogsdreiging. Vanuit de kazerne Rabenhaupt waren er 2 bataljons soldaten gestationeerd bij de Vlagtweddersluis waar Roelf ook één van was. Zijn briefwisseling begon in april 1940 waarin hij heel beknopt vertelde over zijn dagelijkse doen en laten. Toen was het nog redelijk rustig maar aan het einde van de maand werden alle verloven ingetrokken. Daarna duurde het een paar week dat hij weer een brief schreef en die kwam vanuit Den Oever. Daar begint hij zijn brief met dat ze gevluht zijn en op de fiets via Stadskanaal naar Assen waren gegaan, vanaf Assen zijn ze met auto's richting de afsluitdijk gereden maar voor de afsluitdijk zijn ze beschoten en alle auto's waren onklaar.

De volgende ochtend zijn ze lopend over de afsluitdijk gegaan. Volgens het boekje "*Wagenborgen in oorlogstijd*" welke door "op de Hoogte" is uitgegeven, is hij door Chr. Smedes opgepikt en zijn ze naar Den Oever gereden en een dag later weer doorgereden naar Middenmeer (Wieringermeer). Verder schrijft hij dat hij en al zijn maten van de Vlagtweddersluis gezond en wel waren aangekomen. Verder zegt hij dat hij in gezelschap is van een paar chauffeurs uit Wagenborgen. Ze hoopten dat dit niet te lang zou gaan duren want ze hadden daar niets te doen. Hoelang ze daar zijn geweest staat niet in de brief te lezen maar uiteindelijk zijn ze met groot verlof gegaan. Dus weer richting Wagenborgen. Op 27 mei 1940 is hij weer thuis en dat was dan de laatste brief.

In begin oktober 1944 is er weer een brief nu vanuit Groningen. Hier vertelt hij dat ze moeten graven bij het Woltjerspoor nabij het Winschoterdiep zoals hij het noemt. Verder zegt hij dat ze elke ochtend om 8 uur op appél moeten staan bij het Be-Quick stadion daarna een uur lopen naar de werklocatie. In één van zijn brieven maakt melding, dat hij met 9 Wagenborgers daar aan het werk is. Ook schrijft hij dat hij geluk heeft omdat hij met nog een dorpsgenoot en 2 anderen een kosthuis hebben, want de meeste mannen moesten op het stro slapen. Zijn kosthuis was aan de verlengde Hereweg. Voor Roelf heeft dit allemaal ongeveer 2 maand geduurd althans dan stopt het brief schrijven.

Ik begreep hier eerst helemaal niets van. Maar bij navraag bij het Gronings archief hoorde ik voor het eerst het woord Frieslandriegel. Wat een verdedigingslinie moest worden voor de Duitsers nadat de geallieerden in Europa waren en die linie moest lopen van Zwolle tot aan Delfzijl. Hier hebben totaal ruim 65000 mannen aan gewerkt waarvan ruim 5000 Groningers en dus ook 9 Wagenborgers. Voor de werving van deze mannen hebben de Duitsers advertenties in de dagbladen geplaatst, pamfletten verspreid en hebben ook de gemeenten benaderd. Maar welke rol de gemeente Termunten gespeeld heeft is niet duidelijk. Bij navraag bij de gemeente is er een besluitenlijst in het archief uit juli 1944, van voormalig gemeente Termunten, waarin een besluit is genomen over deze te werkstelling. In dit besluit staat, ik citeer "*beschikbaarstelling door de gemeente van arbeidskrachten ten behoeve van de Duitse Weermacht*", met de opmerking: "*Wethouders gaan volkomen accoord met door Burgemeester hierop gegeven antwoord*".

Deze periode van de oorlog is volgens mij helemaal verzwegen (taboe) want er is weinig over te vinden. Ik denk dat dat ook logisch is want niemand zal trots geweest zijn om voor de bezetter te moeten werken. Volgens mij kan het niet anders dat inwoners van Wagenborgen van toen hiervan geweten moeten hebben.

Ik heb het woord dwangarbeid nog niet gebruikt maar dat was het wel. Deze arbeiders bestonden uit twee groepen namelijk straffloegen en "vrije-ploegen" (ook dwang). De vrije ploegen hadden wel meer privileges waarbij volgens mij ook de Wagenborgers behoorden. Kortgeleden heb ik met 2 dorpsgenoten gesproken over deze periode waarvan ik weet dat hun vaders daar ook bij waren maar zij wisten niets van dit verhaal en waren dan ook verrast dat hun vaders daaraan hadden moeten werken.

Wel zijn er 2 boeken over deze periode geschreven namelijk:

- 1- *Veroordeeld tot graver* van Hidde J. Luining (ook één van de dwangarbeiders)
- 2- *Spitten voor de vijand* van Erik Dijkstra.

Erik heeft dit boek kunnen schrijven omdat zijn opa een dagboek bijhield en het vele onderzoek wat hij heeft verricht. Dit beslaat het Drentse deel van de Frieslandriegel en de strafkamp Yde.

Beide bovengenoemde boeken heb ik gekocht en heb geprobeerd met de geringe informatie die ik heb een periode uit de oorlog te vertellen en ben benieuwd of iemand hierover mij meer kan vertellen.

Reacties kunnen naar r.kloppenborg@outlook.com

Roelf Kloppenborg, Hibiscusstraat 28

VDW Vereniging Dorpsbelangen

Wagenborgen **VDW**

Algemene Ledenvergadering

Datum en tijd: **woensdag 22 mei 2024**, 19:30 uur
Plaats: Ons Centrum, Kerkstraat 52 te Wagenborgen

AGENDA

1. Opening door de voorzitter
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen
4. Notulen ALV 2023
5. Jaarverslag door de secretaris
6. Financiën
 - a. Jaarrekening 2023
 - b. Verslag kascontrolecommissie
 - c. Verlenen décharge penningmeester
 - d. Benoeming kascontrolecommissie
 - e. Begroting 2024
7. Wagenborger Investerings Fonds (W.I.F.)
 - a. Jaarverslag 2023 door de voorzitter
 - b. Rekening en Verantwoording 2023 door de penningmeester
8. Stand van zaken betreffende lopende projecten
 - a. Groot – Bronswijk
 - b. Voormalig Menterne
 - c. Locatie oude basisschool
 - d. Windmolens
 - e. Gebiedsagenda
9. Bestuursverkiezing
10. Rondvraag
11. Sluiting

Toelichting: Onderliggende stukken zijn te raadplegen op afspraak met het secretariaat. Dit kan via: info@dorpsbelangenwagenborgen.nl of telefonisch via 06 2942 8336.

In memoriam

Borghild

27-04-2019 – 27-04-2024

Wanneer ik aan jou denk
word ik weer even stil
Ik herinner mij jouw
lach, jouw stem
Iedere dag
Dank je wel dat jij
in mijn leven was

Tjaard

Persoonlijke
uitvaartzorg naar
wens en budget,
ongeacht
waar verzekerd.

Neem gerust contact met ons
op voor een informatief en
of vrijblijvend adviesgesprek.

Bij een melding van
overlijden kunt u **24/7**
bellen naar: **0598 399036**

**UITVAARTZORG
BROUWER**

Parklaan 8
9601 AN Hoogezand

info@uitvaartzorg-brouwer.nl
www.uitvaartzorg-brouwer.nl

Automobiel- & Taxibedrijf
Zelftankstation

- * APK Keuringen
- * reparatie en onderhoud van alle merken auto's
- * in- en verkoop auto's

Wolthof v.o.f.

Scheemderstraat 6
9635 AG Noordbroek
tel. 0598 - 45 12 50

Dorpsagenda

- 30 april:** Samen Eten, Ons Centrum. 17:00 u.
4 mei: Nationale Dodenherdenking, 20:00 u.
7 mei: Gebiedsregisseur Bokko Jan Huitema aanwezig in de Steunhörn. Van 10:00—11:30 u.
8 mei: Oud Papier-actie Wagenborger Boys, vanaf 18:30 u.
13 mei: Kleurclub in de Steunhörn. 19:30 u.
14 mei: Algemene Ledenvergadering van het Vrijwilligers Netwerk Wagenborgen. Ons Centrum, 19:30u.
15 mei: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.
21 mei: Koffieochtend en info IMG in de Steunhörn, 10:00-11:00 uur
22 mei: Algemene Ledenvergadering Vereniging Dorpsbelangen, Ons Centrum, 19:30 u.
28 mei: Samen Eten, Ons Centrum. 17:00 u.
3 juni: Kleurclub in de Steunhörn. 19:30 u.
5 juni: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.
4 juni: koffieochtend en info IMG in de Steunhörn, 10:00-11:00 uur
11 juni: Gebiedsregisseur Bokko Jan Huitema aanwezig in de Steunhörn. Van 10:00—11:30 u.
17 t/m 20 juni: Fiets4Daagse Wagenborgen
18 juni: Koffieochtend en info IMG in de Steunhörn, 10:00-11:00 uur

Elke dinsdag en zaterdagochtend: Steunhörn: Boekenkluis open van 10 – 12 uur, voor boeken lenen, koffie & een praatje.

Elke dinsdag: Spreekuur dorpsondersteuner, Steunhörn van 9 – 12 uur. Voor hulp vragen, informatie en / of een vrijwilligerstaak in het dorp.

Elke dinsdagmiddag: Rummikub en kaartjes maken, Menterne, 14:30 u.

Elke dinsdagmiddag Klaverjassen in De Ontmoeting, aanvang 13:15 u.

Elke woensdagochtend: senioren gym in Sporthal Weerland, 9:30 u.

Elke woensdagmiddag: sjoelen, Menterne, 14:30 u.

Elke donderdagmiddag Bejaardensoos in Ons Centrum. 14:00- 16:30 u. Iedereen is welkom!

Elke vrijdagmiddag: Rummikub in Menterne, bij goed weer Jeu de Boules 14:00u.

JV INSTALLATIES

Elektro - Installatie - Airconditioning

- Airconditioning
 - Waterontharder
 - Elektrotechniek
 - Renovatie toilet
 - Installaties
- Jan Vedelaar
 Hoofdweg 27
 9945 PA Wagenborgen
 T: 0623422155
 E: info@jv-installatieswagenborgen.nl
 www.jv-installatieswagenborgen.nl

UITNODIGING

Algemene Ledenvergadering van het VrijwilligersNetwerk Wagenborgen.

Deze vindt plaats op dinsdag 14 mei 2024 om 19.30 uur in Ons Centrum.

Agenda

1. Opening
2. Vaststellen Agenda
3. Mededelingen
4. Verslag ALV d.d. 16-05-2023
5. Jaarverslag van de secretaris
6. Financiën:
 - 6.1 Rekening en verantwoording 2023
 - 6.2 Verslag kascontrolecommissie
 - 6.3 Verlenen décharge
 - 6.4 Benoeming kascontrolecommissie
 - 6.5 Begroting 2024
7. Bestuur:

Aftredend en herkiesbaar: Jinny Smidts
 Kandidaat als secretaris: Ria Jager
 Aftredend als penningmeester: Marten Brandsma
 Kandidaat als penningmeester: Kevin Schuurman

PAUZE

8. Verslag dorpsondersteuner
9. Rondvraag
10. Thema spreker "Positieve gezondheid": Wat maakt onze inwoners blij?

Mocht u van tevoren de vergaderstukken willen ontvangen, dan kunt u bellen naar Ellen Verlaan, telnr 06-48082402 of mailen naar eaverlaan@hotmail.nl

"Sjoelclub Ons Centrum"

Uitslag van 24 april laatste sjoelavond, seizoen 2023-2024

Dames		Heren	
1 G. Zomerman	974	1 W. Kuin	993
2 J. Poort	936	2 Alb. Stam	980
3 J. Schaub	921	3 L. Eisenga	975
4 M. Zeevaart	911	4 G. Poortinga	938
5 D. Wezeman	897	5 H. Zomerman	908
6 T. Haan	816	6 K. Poort	897
7 W. Oomkes	815	7 J. Sawat	893
8 E. Brons	745	8 H.J. Zwiers	883

Volgende sjoelavond is op 4 sept. 2024 begin nieuw seizoen. Nieuwe leden zijn ook hartelijk welkom !

